



APELUL

COMISIEI PERMANENTE A UNIUNII NAȚIONALE A BAROURILOR DIN ROMÂNIA (UNBR) ADRESAT MINISTRULUI JUSTIȚIEI

Comisia Permanentă a Uniunii Naționale a Barourilor din România susține pozițiile de protest ale barourilor (anexate prezentului Apel) față de Proiectul de modificare a art. 76 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (afișat spre dezbatere publică pe site-ul Ministerului Justiției) și protestează împotriva procedurii incorect prin care Proiectul tratează accesul în profesia de avocat, ca un privilegiu al unei categorii de magistrați.

Proiectul de modificare a art. 76 alin. (2) din Legea 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor prevede: *„Judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți și personalul de specialitate juridică asimilat acestora cu o vechime de cel puțin 18 de ani în aceste funcții, care au fost eliberați din funcție din motive neimputabile, au dreptul să devină, fără examen, avocați, mediatorii, notari publici sau executori judecătorești.”*

În elaborarea și adoptarea acestei propuneri legislative s-a încălcat grav principiul independenței și autonomiei profesiei de avocat, consacrat de Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

Independența, autoreglementarea și autonomia profesiei de avocat sunt principii esențiale și fără echivoc, în orice stat democratic din lume. Scopul instituirii acestor principii este crearea unui cadru instituțional, care să



UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

garanteze apărarea efectivă, prin avocat, a drepturilor fundamentale ale cetățenilor.

O consecință firească a acestor principii este aceea că primirea în profesia de avocat, stabilirea criteriilor de admitere în profesia de avocat pe bază de lege aparțin domeniului de reglementare al legii speciale privind profesia de avocat și nu poate face abstracție de principiul cooperării interinstituționale a actorilor interesați în perfecționarea reglementărilor legale privind profesia de avocat, problemă în care competența exclusivă a organismului de autoreglementare, respectiv Uniunea Națională a Barourilor din România, este consacrată de documente internaționale ce nu pot fi ignorate.

În țara noastră, primirea în profesia de avocat face obiectul unei legi speciale, respectiv Legea 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, care prevede fără echivoc, la art. 17 alin. (1), că *„Primirea în profesie se realizează numai în baza unui examen organizat de U.N.B.R., cel puțin anual și la nivel național, potrivit prezentei legi și Statutului profesiei de avocat”*.

Modificarea acestor dispoziții legale este de atributul suveran al puterii legiuitoare, dar cooperarea interinstituțională a organismelor profesionale interesate în respectarea principiilor fundamentale ale statului de drept, la baza căruia stă și cooperarea interinstituțională loială, impunea consultarea Corpului profesional al avocaților, indiferent de nivelul la care se fac astfel de propuneri!

Corpul profesional al avocaților a urmărit cu interes demersurile inițiate de Consiliul Superior al Magistraturii, de organizațiile profesionale ale magistraților, de magistrați în legătură cu accesul magistraților în profesia de avocat, fără examen. O parte din aceste demersuri s-au întreprins în paralel cu efortul de conlucrare impus de adoptarea la 23 septembrie 2015 a documentului intitulat *„Carta interprofesională a judecătorilor, procurorilor și avocaților români”*. *„Dialogul profesional continuu ... pe baza unor principii și*



UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

valori etice comune..." prevăzut de Cartă nu a avut loc cu privire la elaborarea și finalizarea Proiectului de modificare a legilor justiției.

Evoluția demersurilor inițiate în scopul arătat în Proiectul de lege reflectă un procedeu care lasă profesia de avocat în afara consultărilor. Acest procedeu este incompatibil cu conlucrarea proclamată de Cartă, iar ecurile demersului în spațiul public, în vara anului 2015, nu pot rămâne indiferente Corpului de avocați! Inițial, ele au fost puse pe seama perspectivei „campaniei electorale” din anul următor, impuse de alegerea unui nou Consiliu Superior al Magistraturii. Ulterior, în condițiile în care toate instituțiile sistemului judiciar au susținut campania de denigrare publică a profesiei de avocat, care „și-ar atribui” „superimunitate” sau „privilegii” prin modificări legislative cu rol de garanții legale ale apărării prin avocat, bazată pe documente aprobate de instituțiile de vârf ale sistemului judiciar consultate de Ministerul Justiției (documente postate pe site-urile Senatului României și al Camerei Deputaților, în legătură cu Proiectul de modificare și completare a Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat) realitatea a confirmat că s-a adoptat o poziție căreia i-au fost și i-au rămas străine principiile dialogului pentru clarificări benefice pentru mersul sistemului judiciar! Atenuarea asperităților prin intervenția publică a asociațiilor profesionale ale magistraților, care au solicitat public demonstrarea „superimunităților” s-a dovedit inefficientă față de poziția instituțiilor sistemului judiciar!

Propunerea Consiliului Superior al Magistraturii adoptată în ședința Plenului din 3 martie 2015, înaintată Ministerului Justiției în procedura de avizare a Proiectului de modificare și completare a Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, recent adoptat de Parlamentul României a inclus propunerea de completare a dispozițiilor art. 17 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, cu o nouă prevedere, art. 17 alin. (6), cu următorul cuprins: *„Au dreptul să devină avocați, la cerere și cu scutire de examen, judecătorii și procurorii cu o vechime de cel puțin 18 ani în aceste funcții, care au fost eliberați din funcție din motive neimputabile”*. Prin



UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

adresa nr. 13952/09.04.2015 Ministerul Justiției a înaintat Guvernul României solicitarea de a susține în Senatul României, în procedura legislativă privind dezbaterea Proiectului de modificare și completare a Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, propunerea Consiliului Superior al Magistraturii privind completarea legii speciale privind profesia de avocat cu dispoziții normative exprese care să permită accesul în profesia de avocat al magistraților cu o vechime mai mare de 18 ani, dar și propunerea ca accesul fără examen în profesia de avocat să fie permis magistraților cu o vechime în profesie mai mare de 20 de ani, „...cu reținerea imediată a stării de incompatibilitate, atunci când se impune, până la eliberarea din funcția de magistrat, ori după caz dacă au fost ori sunt eliberați din funcție din motive neimputabile”. Aceste dispoziții ar trebui să vizeze și categoria de personal prevăzută la art. 87 alin.(1) din Legea nr. 303/2004. În procedura de dezbateră parlamentară a aceluiași proiect, Guvernul României a înaintat Camerei Deputaților propunerea de completare a Legii nr. 51/1995 prin preluarea propunerii Asociației Magistraților din România, unită cu propunerea Consiliului Superior al Magistraturii .

În paralel, Consiliul Superior al Magistraturii, la propunerile Comisiei nr. 1 a acestuia din 16.03.2015, 23.03.2015, 06.04.2015, 21.07.2015, a inițiat modificarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată. S-a propus modificarea art. 33/1 alin.(2) din Legea nr. 303/2004 în sensul că „...avocații cu o vechime în profesie de cel puțin 18 ani ...pot fi numiți fără concurs în funcții vacante de judecător sau procuror la judecătorii sau parchetele care funcționează pe lângă acestea”. S-a declanșat un protest național al judecătorilor și procurorilor care au subscris un „Memoriu de protest”, dat publicității, în care au dezavuat primirea în profesia de magistrat, fără examen, a avocaților, cu argumentul esențial că propunerea afectează calitatea sistemului judiciar deoarece propunerea nu are în vedere „pregătirea adecvată” și „calificarea juridică”. Uniunea Națională a Judecătorilor din România și-a exprimat dezaprobarea față de propunerea de primire în profesia



UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

de magistrat a avocaților în condiții de reciprocitate, pe care a apreciat-o ca „inacceptabilă”.

Comunicatul Consiliului Superior al Magistraturii din 28 iulie 2015 a clarificat sensul propunerii de „reciprocitate” a accesului în profesiile în discuție cu scutire de examen pentru cei care se încadrează în categoria identificată ca aparținând celor „...cu o vechime în profesie mai mare de 18 ani”, dar a precizat că este vorba doar de o propunere adresată spre consultare magistraților, urmând ca ulterior Plenul Consiliului Superior al Magistraturii să decidă includerea propunerii în eventualul Proiect de modificare a Legilor Justiției.

Ulterior, la solicitarea Consiliului Superior al Magistraturii, s-a constituit la Ministerul Justiției un grup de lucru din care au făcut parte: reprezentanți ai magistraților de la Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă instanța supremă, Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, reprezentanți ai asociațiilor de magistrați (Asociația Magistraților din România, Uniunea Națională a Judecătorilor din România, Forumul Judecătorilor din România, Asociația Procurorilor din România), ai Consiliului Superior al Magistraturii, Institutului Național al Magistraturii și ai Ministerului Justiției. În procesul de elaborare, proiectul a fost supus consultării tuturor instanțelor și parchetelor din țară.

Cu puterea faptelor se demonstrează că s-a apreciat incorect că avocații români nu au îndreptățirea legitimă de a participa la perfecționarea legislației privind funcționarea justiției, tratată exclusiv ca o problemă ce interesează „sistemul judiciar” desprins de relațiile acestuia cu avocații!

S-a elaborat un Proiect de lege care reglementează o altă profesie, respectiv cea de magistrat. Proiectul include o derogare inadecvată de la normele unei profesii autoreglementate, ceea ce ca principiu este inadmisibil fără o cooperare instituțională necesară cu Uniunea Națională a Barourilor din



UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

România, conlucrare solicitată expres Ministrului Justiției în ședința de Consiliu al UNBR din 5 iunie 2016 , la care a participat.

Proiectul reia o propunere care a fost recent respinsă de Parlamentul României în procedura de aprobare a Proiectului de modificare și completare a Legii nr. 51/1995.

Procedeeul denotă o neînțelegere ori o ignorare a principiului fundamental al autoreglementării profesiei de avocat și a profesiilor liberale în general, a principiului conlucrării interprofesionale oneste, transparente.

Așa cum prevede și Carta principiilor fundamentale ale avocatului european, principiul autoreglementării garantează independența profesională a avocaților față de stat.

Potrivit Cartei, *„Una din trăsăturile caracteristice societăților nedemocratice o constituie acțiunea statului de a supune controlului, în mod deschis sau neafișat, profesia de avocat și activitatea avocaților. Cele mai multe profesii juridice europene întrunesc o combinație de reglementări de stat și o serie de autoreglementări. În multe cazuri, statele, recunoscând importanța principiilor de bază, au folosit legislația ca să le susțină... (...) fără garanția independenței este imposibil ca avocatul să-și îndeplinească obligațiile și rolul său juridic”.*

Încercarea de a deroga de la legea pentru organizarea avocaturii, ca profesie autoreglementată, prin norme ce guvernează profesia de magistrat, este echivalentă cu un control al statului asupra profesiei. Se creează un precedent periculos ce deschide calea liberă pentru extinderea unor privilegii neconstituționale și se încalcă egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor cu privire la accesul într-o profesie.

Competența exclusivă a uniunilor profesionale de a fi consultate cu privire la primirea în profesie ori la recunoașterea calificărilor profesionale în acest scop



este un drept incontestabil în legislația europeană, ce nu a fost pus vreodată la îndoială.

DIRECTIVA 2005/36/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale prevede: „Exercitarea profesiei poate, în statele membre, în conformitate cu tratatul, face obiectul unor obligații juridice specifice, bazate pe legislația națională și reglementările stabilite, în mod autonom, în acest cadru, de către organismul profesional reprezentativ competent, care garantează și îmbunătățesc gradul de profesionalism, calitatea serviciilor și confidențialitatea relațiilor cu clientul”.

Nici nu se pune problema ca altcineva, în afara organismului de autoreglementare, ar putea avea competențe în recunoașterea calificării, ori nu ar fi consultat transparent privind consacrarea prin lege a unor astfel de calificări!

Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Rolul și viitorul profesiilor liberale în societatea civilă europeană a anului 2020” (publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 226/10 din data de 16.07.2014) face precizări detaliate cu privire la importanța autonomiei profesiilor liberale în raport cu statul:

*„Autonomia profesiilor liberale este rezultatul unui compromis între libertatea individuală și ingerințele statului în ceea ce privește exercitarea profesiei și **dreptul statului de a stabili norme în acest sens**. Reglementarea profesiilor liberale de către membrii acestora impune dreptul lor la libertate în fața intervențiilor statului și **este în același timp un garant al interesului general**, spre binele beneficiarilor de servicii și al consumatorilor. (...) **Autonomia profesiilor liberale reflectă principiul subsidiarității, conform căruia orice chestiune trebuie gestionată de către nivelul cel mai potrivit. Membrii***



UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

profesiilor liberale dispun de o expertiză specifică, fiind, prin urmare, instanța cea mai potrivită pentru administrarea și reglementarea profesiilor liberale”.

Argumentele invocate în Protestele Barourilor (atașate) reflectă impactul real, prezent și de perspectivă, al reglementării propuse, cu consecința distorsionării grave a raporturilor dintre profesii, dintre profesii și societate în general, în condițiile în care activitatea de înlăptuire zilnică a justiției bazate pe lege implică o conlucrare profesională corectă, pe baza de lege între profesiile de judecător, procuror și avocat.

Comisia Permanentă a Uniunii Naționale a Barourilor din România solicită Ministerului Justiției să adapteze Proiectul pus în dezbatere publică în raport cu exigențele reglementărilor în domeniu impuse de legislația în vigoare și să elimine propunerea de modificare a art. 76 alin. (2) din Legea nr. 303/2004!

Propunerea nu este în concordanță cu exigențele statului de drept și nu este oportună, deoarece creează, fără temei justificativ transparent, o categorie de „juriști privilegiați”, pe criterii ce țin de „vechimea în profesie”, criteriu incompatibil cu cerințele moderne ale calității și integrității și cu exigențele egalității în fața legii !

Nu ține de domeniul „carierii magistraților” dreptul de acces în profesia de avocat, fără examen, a unei categorii de judecători și procurori identificate printr-un criteriu ales discreționar, acela al „vechimii în profesie”!

av. dr. Gheorghe Florea
Președintele Uniunii Naționale a Barourilor din România